

smemo toliko reči, da je tem večje hvale vreden, čim teže je Tacita dobro prevajati. Opazke na koncu knjige pomagajo čitatelju, da lože umeva. Kdaj dobimo Slovenci nadaljevanje onih prevodov, s katerimi je začel pokojni Janežič?

Dr. F. L.

„**Maričon**“: Pripoviest. Napisal Ljuba Babić (Gjalski). U Zagrebu. Knjižara Dioničke tiskare 1890. 8°. Str. 87. Cena 30 kr. — Nekako čudna vam je ta »Maričon«. Kdo pa je? Hči »sudca« Lacka Ladanovića in dobre, lepe gospe Ladanovičke, ki je pa kmalu umrla in prepustila desetletno deklico tužni osodi. Res osodi, zakaj Ladanović se ni brigal skoro nič za svoje dete, tudi mu ni preskrbel nikake vzgoje ter le slučajno vzel nekega Francoza Delavignea za vzgojitelja, od katerega se je naučila v 14. letu čitati in pisati in nekoliko drugih stvari površno. Ko odide Francoz, znala je toliko, da je čitala lahko romane Sue-ove, Dumas-ove in Scott-ove. S tem se je razpalila njena domišljija, ki je že tako bila bujna. Nesreča njena je privedla v hišo hudo gospodinjjo Lojziko, pohotno žensko, ki je bila očeta Lacka ulovila v svoje zanjke in s katero je živel dosti nerodno. Mož, ki ni bil maral za svojo blago ženo, bil je pokoren malovredni služabnici. To je do cela razjedlo značaj in sree deklici, ker je videla, kaj se godi. Začela je tudi sama iskati tešila v družbi Turkovičevega Janka, poštenega mladeniča. A ko ne more že več prenašati hudih razmer doma in prosi Janka, da bi oba ubežala, ustavi se ji Janko; a Maričon občuti toliko žalost in zapuščenost v srcu, da bega sem in tje, ne vedoč, kaj se ji godi, in da teče naposled z groba drage matere potopit se v hladne valove. — Res je tu pa tam kak opis čitatelju nevšeč, in tudi konec žalosten, vendar popolnoma utemeljen, ker hoče pisatelj pokazati, kakšni so nasledki za nemarjene ženske vzgoje. Zato ne moremo biti hudi na pisatelja, ki je risal te slike po istini. Za mladino ni, za stariše in odgojitelje pa ima mnogo naukov. Povest je pretiskana iz »Vienca« 1884.

Dr. F. L.

DRUGA SLOVSTVA.

»**Archiv für slavische Philologie**.« (Dalje.) Nadaljujoč poročilo o XII. zv. (prim. »Dom in Svet« str. 190) »Archiv«-a ne smem izpustiti Jagičevih opazek o dr. T. Maretiću. G.

dr. T. Maretić, znani hrvatski pisatelj in veliki privrženik Vukov ter fonetičnega pravopisa, je napisal knjigo: »Istorija hrvatskega pravopisa latinskim slovima«, in pa razpravo v »Radu« 97.: »Kosovski junaci u narodnoj epici.« V prvem delu se vidi pridnost in trud gosp. pisatelja, v njem nam predočuje zgodovino pravopisa v hrvatskih knjigah, od najstarejših do Gajevega pravopisa. G. Jagić govori (str. 602–609) o prvem delu rečene knjige jako nepovoljno. Gospod Maretić razpravlja stvarino z drugega stališča, kakor bi želel gospod Jagić. Dokazuje namreč, da se v vseh starih knjigah iztiče posebno fonetična pisava. Jagić pa trdi, da tedaj še ni bilo te prepirke, katera se vrši dandanes z nekim »fanatizmom«. Malo pisateljev je mislilo o grafiki, marveč naslanjali so se na prednike in vrstnike svoje. Pisatelj naj bi bil podal nekatere predgovore starih piscev, in ker tega ni storil — piše Jagić — ni razprava zgodovinska. Hvali pa ocenjevalec drugi del rečene knjige, ker izvaja iz prvega dela posledice. »Kosovski junaci i dogodjaj u narodnoj epici.« (Str. 609 do 615.) Tudi s to razpravo se ne strinja Jagić. Naravnost zavrača trditve Maretić-ovo, da Hrvato-Srbi niso imeli pred 15. stoletjem epskih pesmij, Maretić namreč piše, da so si Srbi in Hrvati pred bitvo na Kosovem polju (1389) o svojih junakih in njihovih delih pripovedovali vse le v prozi; pesmi da so bile le lirске »lyrischen Charakters«. A zato — pravi Jagić — nima pisatelj nobenih dokazov. Zakaj »argumentum a silentio nihil valet« Vse ima začetek, tako tudi srbska narodna epika. Ravno epika se začinja v kakem narodu najprej. In zato misli Jagić, da so epske narodne pesmi jako staro duševno blago srbskega naroda in niso še le v 15. stoletju padle iz nebes.

Prav ko sem to pisal, izšel je »Rad 101.«, kjer se brani dr. T. Maretić proti tej kritiki. Piše, da mu je storil J. krivico, ko ga je tako zdelal zaradi knjige »Istorija«. Zakaj on ni mogel vsega tako izvesti, kakor želi ocenjevalec, sicer bi bila knjiga preobširna. O drugi oceni pa piše Maretić: »Ocena prof. Jagića ne donosi nikakve činjenice, već onako bez dokaza osudjuje moju misao«. Kdor pozna srbsko-hrvatsko književnost, vé, da je to vprašanje med Srbo-Hrvati že staro. Ž njim se pečajo prvi književniki bratovskega nam naroda, kakor Jagić, Novaković, Pavić. Neka je rieše!

(Dalje.)

Fr. S. Lekše.

Raznoterosti.

Naše slike.

1. Upamo, da bodo čitatelji z veseljem pozdravili lepo sliko **A. Mickiewicza**, katero podajemo na prvem mestu te številke. Podajemo jo pa v spomin, da so Poljaki dali slovesno prenesti ostanke pesnikove v domovino in jih tu

najslovesneje pokopali. Ker govorimo o slavnem pesniku na drugem mestu, naj le prav ob kratkem povemo, kako so prenesli in pokopali pesnikove kosti.

Mickiewicz je umrl v Carigradu 26. nov. 1855. Njegovi prijatelji so prepeljali truplo v Pariz,